

05a

VEGA FRIKommUNE
Næringsetaten

FISKERIDIREKTORATET
BIBLIOTEKET

- 3 DES. 1991

ÅRSMELDING **1990**

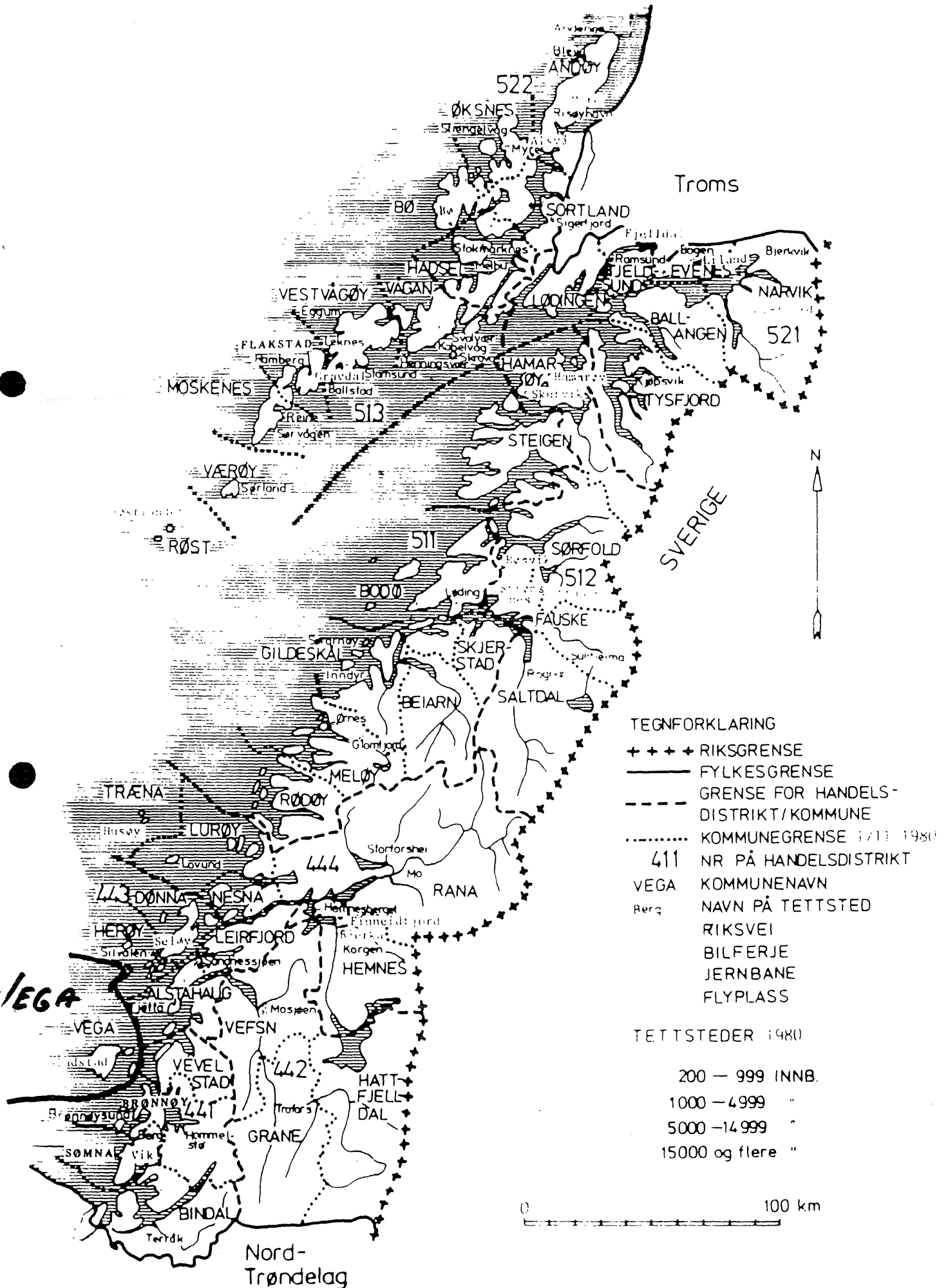
FISKERIRETTLEDEREN I VEGA

Bibl.

8980 VEGA

NÆRINGSKONTOR	TELF: 086-35000
FISKERIRETTLEDER	TELF: 086-35000
LANBRUKSKONTOR	TELF: 086-35255
TELEFAX	: 086-35188

Nordland

TEGNFORKLARING

- ++++ RIKSGRENSE
- FYLKESGRENSE
- - - - GRENSE FOR HANDELS-DISTRIKT/KOMMUNE
- KOMMUNEGRENSE 1/11 1980
- 411 NR PÅ HANDELSDISTRIKT
- VEGA KOMMUNENAVN
- Berg NAVN PÅ TETTSTED
- RIKSVEI
- BILFERJE
- JERNBANE
- FLYPLASS

TETTSTEDER 1980

- 200 — 999 INNB.
- 1000 — 4999 "
- 5000 — 14 999 "
- 15000 og flere "

0 100 km

Nord-Trøndelag

33°

12°00'

2

1

PU

0

9

8

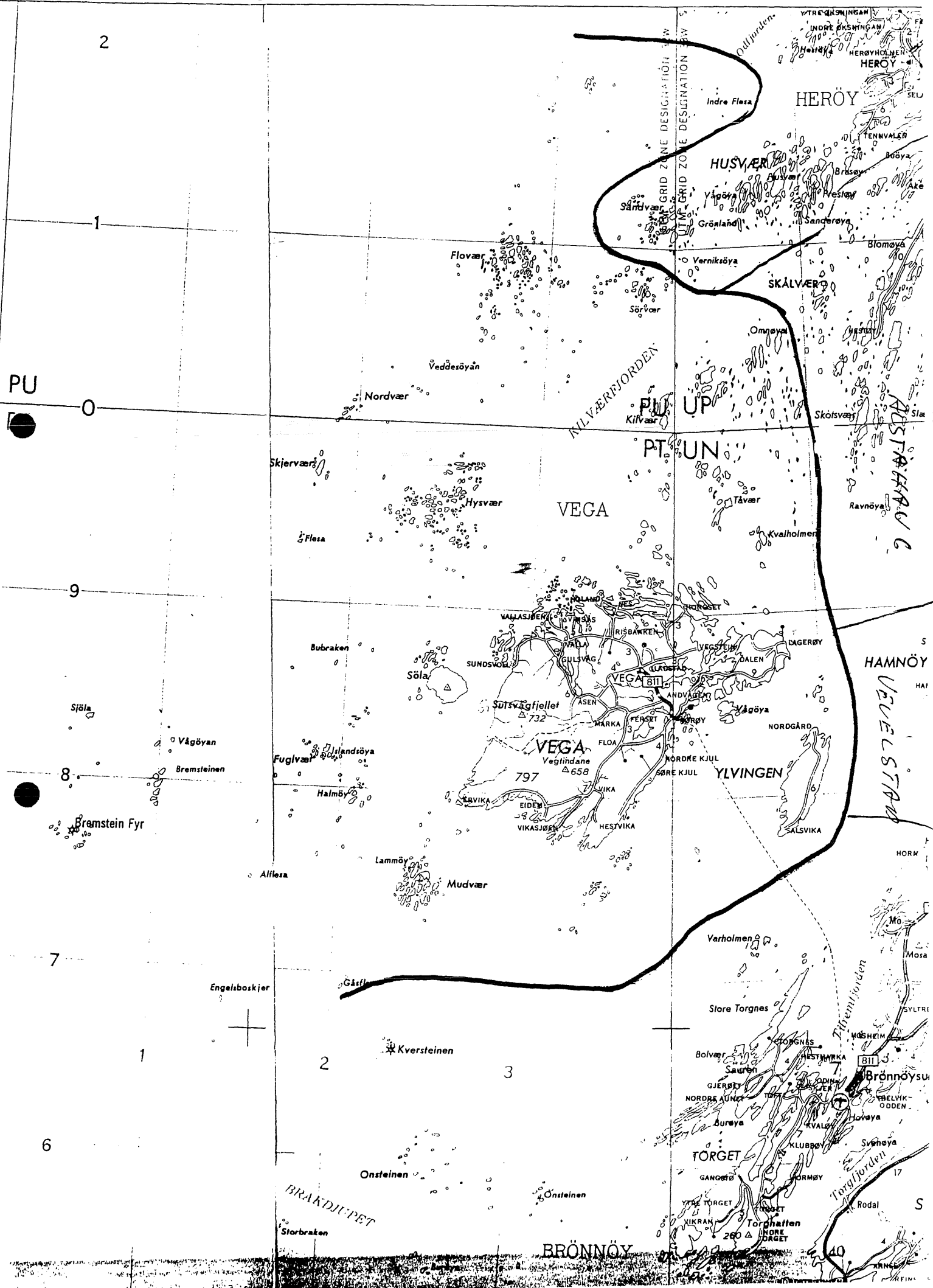
7

1

2

3

6

HERØY

HUSVÆR

SKÄLVÆRØ

VEGA

VEGA

HAMNØY

YLVIINGEN

BRÖNNØY

BRÅKDIK-PET

Indre Fløsa

KILVÆRFJORDEN

ÅSTÅKANG

VEVELSTRÅ

Varholmen

Store Torgnes

Bolvær

Saurbø

GJERDET

NORØRE ÅUNZ

Burøya

TØRGET

GANGØ

YFTE TØRGET

KIKRAN

HERØY

TENNVALER

Boöya

Brøsay

Ypöya

Grönländ

Sandøya

Blomöya

Skölsvæ

Ravnöya

Stä

Skölsvæ

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

Stä

INNHOLDSFORTEGNELSE.

	SIDE
KAP. 1 KORT OM ØYKOMMUNEN VEGA	2
KAP. 2 SAMMENDRAG	3
KAP. 3 SYSSELSETTINGEN I FISKERINÆRINGEN	4
3.1 FISKERIMANNTALLET	4
3.2 SYSSELSETTINGEN I FOREDLINGSLEDET	5
3.3 SYSSELSETTINGEN I OPPDRETTSNÆRINGEN	5
3.4 VIRKSOMHET SOM ER AVLEDET AV FISKERINÆRINGEN	5
KAP. 4 FISKEFLÅTEN	5
4.1 MERKEREJSTERDATA	5
4.2 KONSESJONER I KOMMUNEN	6
KAP. 5 FOREDLINGSLEDET	6
5.1 FISKEBEDRIFTENE	6
KAP. 6 RÅSTOFFSITUASJONEN/ ILANDFØRT KVANTUM	7
KAP. 7 FISKEOPPDRITT/AKVAKULTUR	9
7.1 OPPDRETTSKONSESJONER	9
7.2 SKJELLTILLATELSER	9
KAP. 8 ANNEN VIRKSOMHET	9

KAPITEL 1. KORT OM ØYKOMMUNEN VEGA

Størrelse: ca. 2500 kv.km. 6500 grasbevokste øyer. 165 kv.km landareal

Folketall: pr.01.01.89 1546, en nedgang på 3 fra året før.

Kommunesenter: Gladstad

Viktigste næringsveier: Jordbruk, fiske, off.adm., handel/service.

FISKERIDATA.

128 fiskere, herav 80 på blad B

ca. 70 helårsdrevne fartøyer, herav 8 over 10 meter

1 fiskeforedlingsanlegg

1 mottaksstasjon

2 matfiskanlegg laks/ørret

13 tillatelser for skjelldyrking.

KAPITEL 2. SAMMENDRAG.

- Vega er en omfløyd kystkommune på sør-Helgeland der folketallet går jevnt og trut nedover.
- Antall fiskere går ned.
- Antall fiskefartøy går ned, og det blir færre fartøy over 10 meter.
- Av fiskeforedlingsbedrifter har vi en igjen. Der er grensen satt.
- Mottatt råstoff i kommunen er på et lavmål.
- I havbruksnæringen ser en ingen utvikling på kort sikt.
- Men vi har dyktige folk på land og i båten. Med de tiltak/prosjekt som er på gang må vi lykkes. Det er positive trekk allerede. Det er en forsiktig optimisme blant utøverne i næringen.

KAPITEL 3. SYSSELSETTINGEN I FISKERINÆRINGEN.

3.1. Fiskerimantallet.

Nedenstående tabell er satt opp i samsvar med den offisielle fiskerimantallsliste.

TABELL 1 Fiskere fordelt etter aldersgrupper.

År	Blad innd.	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	over 70	Total ant.	Gj.sn. alder
1990	A	1	1	2		4	12	28	48	69,2
	B	1	17	10	17	20	13	2	80	45,1
1989	A		1	3		3	11	30	48	70,0
	B	3	18	19	17	17	11	1	86	43,4
1988	A	1	2		2	5	9	35	54	68,9
	B	4	19	16	14	19	12		84	42,0
1987	A	1	2	1	1	3	14	35	57	68,5
	B	3	20	17	18	20	9		87	41,5
1986	A	1	1	1	2	3	12	34	54	67,8
	B	6	21	20	20	17	12		96	40,0
1985	A		1	1	2	4	15	30	53	67,8
	B	11	21	19	21	15	14		101	39,7

TABELL 2. Utviklingen på blad B.

År	Ant.fiskere	Gj.snittald.
1982	90	41,0
1983	99	39,2
1984	99	40,1
1985	101	39,7
1986	96	40,0
1987	86	41,5
1988	84	42,0
1989	86	43,4
1990	80	*45,1

*Merknader: I 1990 er det på blad B tatt med aktive fiskere over

67 år. Disse er tidligere konsekvent overført på blad A. Den positive tendens en kunne registrere fra 1982 og fram til 1985 er slutt. Gj.snittsalder går opp. Tydelig tegn på at det er dårlig med rekrutteringen.

Den dårlige rekrutteringen har tydelig sammenheng med flåtestrukturen vi har i kommunen.

3.2 Sysselsettingen i foredlingsindustrien.

Sysselsatte i 1986: (8 på heltid og 7 på deltid). 11 personer.
 Sysselsatte i 1987: . 10,5 personer.
 Sysselsatte i 1988: 10 personer.
 Sysselsatte i 1989: 9 personer.
 Sysselsatte i 1990: 5 personer.

3.3.Sysselsettingen i oppdrettsnæringen.

Sysselsatte i 1986 3 personer
 Sysselsatte i 1987 5 personer
 Sysselsatte i 1988 6 personer
 Sysselsatte i 1989 8 personer
 Sysselsatte i 1990 13 personer

Økningen på 5 sysselsatte har sin årsak i at på slutten av 1989 etablerte Vega Fiskeindustri AS slakteri.

3.4. Virksomhet som er avledet av fiskerinæringen.

Innen kommunen har vi en slipp- og mek.verksted. Slippen tar opp fartøyer inntil 10 m. Det er ca. 3.5 sysselsatt. Foruten arbeid for fiskerne og bedriftene, har de også bilverksted og reparasjon av traktorer og jordbruksredskaper.

KAPITEL 4. FISKEFLÅTEN.

4.1. Merkeregistret.

Tabell 3. Merkeregisterdata 1990. Antall fartøy. Tilgang og avgang.

Lengde i m.	Status pr. 1.1	Avgang	Tilgang	Status pr. 31.12.
0,0 - 4,9	9	5	0	4
5,0 - 9,9	111	16	4	100
10,0 - 14,9	8	1	0	7
15,0 - 19,9	1	0	0	1
20,0 - 29,9	0	0	0	0
Over 30 m.	0	0	0	0
Totalt	129	21	4	112

Kilde: Fiskeridirektoratets merkeregisterdata.

Kommentar til tabellene:

Tallene er noe justert i forhold til statistikken fra Fiskeridirektoratet.

Den store avgangen skyldes i hovedsak opprydding. Det er en tilgang på 4 fartøy. Det er utskifting i form av salg og kondemnering.

I kommentaren til fiskerimantallet slo en fast at nedgangen der hadde tydelig sammenheng med flåtestrukturen. Som en ser har vi bare 8 fartøy over 10 m, og når vi beveger oss på 15 m og over har vi bare 1 fartøy igjen. Resultatet av dette er at vi har få muligheter for ungdom som vil prøve seg i fiske. De få plassene som vi har på fartøy over 10 m er stort sett bemannet med faste folk. Fartøyene under 10 er stort sett enmannsjarker. Dette er alvorlig. Skal vi ha muligheter å opprettholde fiskerinæringen i Vega kommune må vi få til en bedre rekruttering til yrket.

Lengde i m.	Byggeår							Sum
	<19-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70-79	80-89	
0,0 - 4,9						3	1	4
5,0 - 9,9			1	15	25	36	23	100
10,0 - 14,9						5	2	7
15,0 - 19,9					1			1
20,0 - 29,9								0
Over 30 m.								0
Totalt			1	15	26	43	26	112

Kommentar til tabell 4:

Hvis en går nærmere inn bak tallene viser det seg at den aktive del av flåten er yngre en 20 år. Det er forholdsmessig stort antall pensjonister som har fartøy registrert og disse er gjerne eldre fartøy.

4.2 . Konesesjonsbildet for kommunen.

Etter at vi mistet de 10 konesesjoner for drivgarn etter laks, har vi ingen konesesjoner i drift i kommunen.

KAPITEL 5. FOREDLINGSLEDDET.

5.1. Fiskebedriftene.

Vi har en produksjonsbedrift i kommunen som er lokalisert til Kirkøy, og en mottaksstasjon i Ylvingen.

Det er et typisk konvensjonelt anlegg som i hovedsak driver med fersk filet.

KAPITEL 6. RÅSTOFFSITUASJONEN/ILANDFØRT KVANTUM.

TABELL 5. Ilandført kvantum bunnfisk i kommunen. (Tonn rund vekt)

Fiskeslag							Anvendelse				
År	T	S	H	L.B	U	A	TO	F	Fr	Sa	He
90	180	57	16	95	44	215	607				
89	271	39	25	156	55	19	565				
88	439	124	37	137	74	23	834	633		200	1
87	357	105	17	105	64	23	671	529		137	5
86	590	90	35	92	67	36	910	860		45	5
85	581	90	26	239	65	18	1.019	882	3	128	6
84	760	77	33	188	112	19	1.189	941	28	172	49

T - Torsk. S - Sei. H - Hyse. L.B - Lange/Brosme
 U - Uer A - Annet TO - Total F - Fersk
 Fr - Frysing Sa - Salting H - Henging.

Annen fisk er i 1990 for det meste pigghå, 208 tonn.

TABELL 6. Kvantum fordelt på fiskeredskaper og verdi.

År	Fiskeredskaper							Skalldyr	
	Garn Line	Juksa	Not	Trål	Snurrevad	Annet	Verdi	Kvantum	Verdi
90							3705		
89							3176		
88	711	120					4647		
87	472	198				1	3913		
86	626	282				2	4476		
85	694	313				12	4441		
84	816	354				20	4498		

Kilde: Fiskeridirektoratet

Kommentar til tabellene:

Nedgangen i kvantum de siste årene er dramatisk. For 1989 og 1990 må torskereguleringene ta en del av skylden. Men en kan ikke unngå å se at den økologiske katastrofen en har gjort seg gjeldende. Det er klart at når tareskogen er borte - igjen er en ørken - er det innlysende at det ikke er liv i havet. Når det i tillegg er

Fiskerirettslederens årsmelding 1990

oversvømmet med kråkeboller og havert som umuliggjør at økobalansen opprettes. Det blir faktisk bare verre. Det ble forsøkt omlegging til fiske etter brosme/lange uten at det slo noe merkbart ut. Det har med dårlige markedsforhold og priser å gjøre. En annen ting som en også må ta med er at store autolinefartøy de siste vintrene/vårene har fart over det botnet som sjarkflåten tradisjonelt har innen sin rekkevidde. En del av de største sjarkene har lagt om til fiske etter pigghå og har hatt et brukbart utbytte.

TABELL 7. Ilandført kvantum pelagisk fisk i kommunen. (Tonn rund vekt. Verdi i 1000 kroner)

	Lodde	Makr- ell	Bris- ling	Kol- mule	Feit- sild	Vinter- sild	Annet	Total	Verdi
1990					2			2	4
1989					37	2		39	72
1988					154			154	274
1987					11			11	18
1986					113			113	194
1985					121			121	237
1984					183			183	370

Kilde: Fiskeridirektoratet

Kommentar til tabellen:

For 1985 og 86 har jeg brukt tall fra kjøperne, da det syns å være åpenbare feil i tallene fra Fiskeridirektoratet.

Det lave kvantum har med markedsforhold, men også med de dårlige plassforhold på mottakene og at havneforholdene forhindrer mottak i bulk fra større fartøy.

Silda kom inn til land sent på høsten i 1990. Fisket var så vidt kommet i gang da totalkvoten ble tatt og fisket stoppet.

TABELL 8. Fangstlevering utenfor fylket. (Tonn rund vekt. Verdi i 1000 kroner)

År	Torskeartet bunnfisk	Pelagisk fisk	Skalldyr	Annet	Totalt kvantum	Verdi
1988	119	111	33	7	270	1184
1987	231	58	39	9	337	2135
1986	199	11	74	7	291	1940
1985	192	746	293	3	1.234	2787
1984	78	980	280	2	1.340	3349

TABELL 8. Fangstlevering innen Nordland fylket (Tonn rund vekt. Verdi i 1000 kroner)						
År	Torskeartet bunnfisk	Pelagisk fisk	Skalldyr	Annet	Totalt kvantum	Verdi
1988	910	331		89	1330	6006
1987	941	166		120	1227	7116
1986	1050	256		101	1407	6603
1985	1371	135		90	1596	6749
1984	1751	210	2	122	2085	7570

Kilde: Fiskeridirektoratet

Kommentar til tabell 4.2.2 og 4.2.3.:

En kan konstatere at Vega-flåten driver aktivt i Lofoten og på andre områder. Nedgangen i pelagisk fisk fra 1985 til -86 skyldes at vi mistet det ene fartøy som hadde slike konsesjoner.

KAPITEL 7. FISKEOPPDRETT.

7.1. Oppdrettskonsesjoner.

Vega kommune har 2 matfiskanlegg laks/ørret. Konsesjonsvolum pr i dag. 24.000 m³.

Vi har også en konsesjon for torskeoppdrett på 1000 k.m., men såvidt vites er den ikke i drift.

7.2. Skjelltillatelser.

Det er gitt 13 skjelltillatelser i Vega kommune. Noen få av disse kan sies er i drift pr i dag. Det stilles store forventninger til enkelte av anleggene. For de fleste er aktiviteten lav.

KAPITEL 8. ANNEN VIRKSOMHET.

KOMMUNES MÅL OG STRATEGI FRAMOVER.

Kommunen arbeider aktivt for å snu denne utviklingen som skjer når det gjelder folketall og sysselsetting. Strategien for å få til dette bygger i hovedsak på følgende tiltak/prosjekter.

1. Havneutbygging:

I sak 138/84 vedtok kommunestyret i Vega følgende:

1. Prioritering av fiskerihavnekrav Vega kommune.
 1. Utdyping av innløpet til Nes-Holand
 2. Mudring Ylvingen havn
 3. Molo Igerøy havn.

4. Utdyping av innløpet til Tennsundet, Bremstein. Sprenging.

5. Vallsjø havn. Mudring.

2. Når det gjelder 4 og 5 vil en be om at disse blir tatt hvis det blir satt i gang havnearbeider innen kommunen eller i nærheten, da det er snakk om forholdsvis små prosjekter. Vedtaket er identisk med forslaget fra fiskerinemnda. Utdyping av innløpet til Nes-Holand er kommet på prioriteringslisten, og er planlagt utført i 1993.

Når det gjelder Igerøy havn er det der bygd en småbåthavn som løser problemene for sjarkflåten. Havna er finansiert med lokale og kommunale midler, samt tilskudd fra Nordland Fylkes Fiskarlag.

2. Utbygging av Gardsøya og Vega Fiskeindustri AS.

Kommunes industriområde på Gardsøya er ferdig opparbeidet med kai, strøm, vann m.m.

Vega fiskeindustri A/S er klar til å starte utbyggingen et nytt fiskebruk.

3. Fiskerikommuneprosjektet.

Gjennom prosjektet er det utarbeidet et handlingsprogram for kommunen der følgende satsingsområder blir lagt vekt på

- Samferdsel
- Reiseliv
- Fiskeri og havbruk
- Industri og industribygg
- Gardsøya/Nordøya/Storøya industriområde.

4. Frikommuneprosjektet.

Vega kommune fikk ved kongelig resolusjon av 19.12.86 status som frikommune. Intensjonene fra kommunens side var å få til en samordning av det næringsretta arbeidet. I løpet av 1987 ble vedtekter og organisering av frikommuneforsøket utformet. Vedtektene er godkjent ved kongelig res. den 25.03.88.

5. Havbruksplan.

Planen er oversendt til kommunestyret for politisk behandling.

6. Miljøkorrigeringsprogrammet.

Kommunen har gjennom å ta initiativ til et miljøkorrigerings-program tatt alvorlig problemene med den økologiske ubalansen i havområdene rundt Vega. Gjennom å få opprettet balansen vil det skapes grunnlag for ny vekst lokalt i de sjøbaserte næringer.

Forprosjektet er gitt økonomisk støtte ifra Fiskeridirektoratet, og vil munne ut i en tiltaksplan samt et forskningsprogram. Forprosjektet er for tiden i slutfasen.

7. Nord-Norsk kystøkologiforskning.

Høsten 1988 startet forprosjektet til Nord-Norsk kystøkologiforskning opp i Vega. Formålet er blant annet å finne ut vesentlige moment angående kystfiskens oppvekstområder.

8. Rekruttering til fiskerinæringen.

Kommunestyret har oppnevnt et utvalg som gå gjennom rekrutteringen og komme med forslag til tiltak. Fiskerinæringen er initiativtaker til utvalget.

9. Havbeite - laksefisk.

Gjennom PUSH-programmet er det satt i gang et forskning/utviklingsprosjekt på sør-Helgeland som går ut på å drive fullskalaforsøk med å sette ut laks for senere gjenfangst. Siktemålet er å få til et kommersielt grunnlag for havbeite.

Vega november 1991.

Jan Naustvik

fiskerirettleder